

Перерва В.В.,
асистент
(Криворізький державний
педагогічний університет)

СКЛАДОВІ ФАХОВОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ

Однією з проблем сучасного суспільства є потреба у висококваліфікованих фахівцях. Тому набуває актуальності формування професійної компетентності майбутніх фахівців. Особливе місце в структурі професійних компетентностей педагога посідає термінологічна, адже правильність, логічність та науковість професійного мовлення обумовлює його фаховість.

Джерелами терміносистем є термінологія, тобто сукупність термінів певної галузі наукового знання, яка склалася стихійно. На відміну від термінології, *терміносистема* формується відповідно до етапів розвитку теорії науки, її основою є теорія, концепція чи узагальнені ідеї [2].

Терміносистема – це система термінів у певній галузі/підгалузі наукового або технічного знання, що обслуговує наукову теорію або наукову концепцію[2].

Термін – це мовний знак, що позначає спеціальне поняття у відповідній системі понять [1], це будь-яка частина мови, й будь-який символ, цифра, літера, характерною ознакою яких є системність. Терміном є ім'я поняття, а дефініція – розгорнуте визначення поняття за допомогою певним чином побудованого речення [2].

Розглянемо різницю між терміном, терміноелементом та терміноїдом. За семантичним значенням розрізняють власне терміни та терміноїди. Якщо терміни створюють на основі наукового або технічного поняття, то терміноїди – на основі поняття у вузькій професійній діяльності. Вони називають конкретні явища або об'єкти.

Терміноїди є групою лексичних одиниць, що складається з номенклатури, професіоналізмів і професійних просторів. *Номенклатура* (номени) – це слова, що називають конкретні об'єкти науки або техніки, бувають науковими та технічними. У

біологічній терміносистемі до номенів відносяться видові назви рослин та тварин. *Професіоналізми* пов'язані головним чином з лексикою спеціальних занять і може бути незрозумілим для представників інших професій (наприклад, вікно, пара, колоквіум, чисельник та знаменник/розклад).

Терміноелемент є складовою терміну і є як частиною слова (кореневий або афіксаний елемент, символ, число, графічний знак) або залежним словом у словосполученні.

Сукупність знань, що зафіксовані в понятійно-термінологічній формі і зумовлюють коректне розуміння сутності та вимог відповідної сфери професійної діяльності, грамотної інтерпретації та аргументованого роз'яснення складають предметно-пізнавальний компонент професійно-термінологічної компетентності майбутнього фахівця.

Відповідно, передумовою формування індивідуального активного термінологічного словника є: розпізнавання терміну відповідної предметної галузі; відтворення дефініції терміну; визначення належності терміну до термінологічної групи. Визначальним для якісної обізнаності педагога в теоретичних та прикладних аспектах фахової діяльності є об'єм активного термінологічного словника за фахом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Табанакова В. Д. Идеографическое описание научной терминологии: монография / В. Д. Табанакова. – Тюмень: Изд-во Тюменск. гос. ун-та, 1999. – 200 с.
2. Українська мова (за професійним спрямуванням). Тексти лекцій / упоряд. Н. М. Сизоненко, Н. Ф. Мельник, С. Г. Різник, Н. І. Тесля, Н. О. Швець. – Полтава: РВВ ПДАА, 2011. – 336 с.